

orðaskifti

Løgmenn frægir og fíggaðir – Føroya fólk friðleyst og griðleyst

Hugsotið hjá Boga Godtfred at gera sjónvarpssending við teimum trimum fyrrverandi løgmonnum var frálíkt og átti rós uppi borið – tað helt eg, ið hvussu er, tá eg spentur, men eisini eitt sindur stúr in fyrri nýggjum vónbroti, setti meg yst á stólasetrið at lurta eftir hesum virðiliga monnum. Hesir triggjar garparnir, sum stóðu á odda fyrri landsins stýri í slaka fjórðingsöld, høvdu ivaleyst okkurt áhugavert at fortelja okkum.

Ofra verður skemtiliga tikið til, at torført er at spáa – serstakliga um framtíðina. Tað er jú so satt, sum tað er sagt, men í hesi sending haldi eg ikki, at teir síðliga og sættliga, sum tað semir seg skila- og ábyrgdarmonnum, áttu bara at sloppið við at taka saman- um og kjakast um nýggju

sjálfstýrslógina og har- uppi eisini framtíðar við- urskifti okkara við danir (tað var helst tað, ið var umrøðuevni), nei, teir áttu eisini at greitt okkum lurt- arum frá slíkum, ið teir hildu, at teir sum løgmenn áttu og máttu taka ábyrgd fyrri. Nú er hóast alt so mik- ið frá líðið, og teir hava ti- havt góðar stundir at um- rátt seg, men gakk, har kom einki nýtt undan kavi ann- að enn tað, at onkur teirra segði, at kanska hevði hann verið eitt sindur naivur – bláoygdur? – iðan, so vita vit tað.

Tað er ikki nógv skeivt at sammata sendingina við eina vánaliga studenta- kabaret. Í roynd og veru fekk lurtarin ongan tíð rættiliga greiðu á, hvat henda ólukkuprátsending snúði seg um. Hon var skip- að sum ein rundborðssam-

tala, rætt er tað, men hon endaði sum eitt fjákr paulínskt suss show.

Eg kundi hugsað mær, at nógvir lurtarar vóru illa við av hesi sending. Mær dámdi hana stak illa. Høvdu hesir menn av illum verið vanligir »backbench- ers« í føroyskum politikki, so høvdu vit betur kunnað

borið yvir við teimum, men tað vóru teir jú ikki. Allir triggjar vóru umframt at vera løgmenn eisini floksfor- menn í trimum av okkara størstu og týðningar mestu flokkum.

Ongantið, meðan hetta syndarlaga »orðaskifti« fór fram, flónaði tú um hjar tað og vart errin av at lurta eftir hesum gomlu stovna- monnum, heldur tvørt- urimóti, onkuntíð rann tað sum kalt vatn niður eftir bakinum á tær, og onkuntíð kanska eisini ornaði tú um ennið av skomm.

Ikki tí, hevði Pauli Ellef- sen uppført seg sum fólk, so hevði sendingin kanska roynt betur, men sum ikki eina ferð spældi hann hund, og við sínum óseri- øsa tvætti og mænsi spilti hann sendingina. Hugs- ið tykkum, at svassa og tvassa í sending, sum hóast alt eis-

ini snúði seg um hansara leiklut í einum meira ella minni ábyrgdarleysum po- litiskum rossaspæli, sum hevði við sær eitt mestsum uppsteðgað samfelag við eini skuld, ið er stívar 5 mia. og einum tjóðskaparligum sorgarleiki, sum hevur havt við sær, at millum 4000 og 5000 føroyingar higartil hava verið noyddir at láða upp í dyrnar og rýma av landinum fyrri yvirhøvar at kunna livbjarga sær og sín- um.

Bogi Godtfred legði send- ingina til rættis, men ógvu- liga skjótt gjerdist tær greitt, at Bogi hevði ikki fyrirreikað sendingina nóg væl, tað er átaluvart. Bogi átti millum annað straks at steðgað Paula Ellef- sen. Eitt er, at fólk valdu Paula Ellef- sen, kanska tí hann sussar – tað fáa vit einki gjørt við – annað er, hvat hann eigur at sleppa at gera í sjón- varpssending, tá ið ein í aðramáta skilgáður tíð- indamaður skipar fyrri sendingini. Hann átti sjálv- sagt alla tíðina at havt í huga, hvat hann vildi við

sendingini – í so máta líkt- ist hon satt at siga ikki sör- stjórnartíðini hjá hesum trimum monnum.

Útvarpið bar fyrri stuttum tey tíðindi, at formaðurin í Føroya Væl (Suðurstrey- oyar Sambandsfelag) hevði heitt á Finnoga Arge um at taka seg úr tinginum og sleppa næsta manni á sam- bandslistanum – Paul Ellef- sen – framat. Tað hevði ver- ið forvitnisligt at fingið at vitað, um hesi sami for- maður í Føroya Væl fram- vegis hevur hesa áskoðan? At enda, kann tað veruliga hugsast, kann tað veruliga vera so livandi galið, at Finnogi Arge hevur grein í sínum máli, tá ið hann vil vera við, at Edmund Joen- sen lögmaður tekur við ráð- um frá Paula Ellef- sen?

Vinarliga og tøkk fyrri upptøkuna

Annfinnur í Skála

Lesarabrøv

Brosandi pussar ein sosialdemokratúr sína gloriu

Nú tykist mær, »tað helst man fara at stunda móti vali«, at tíðin er komin har- til, at stundir eru komnar hartil at gerast má upp við framherjanina av ójavna og klassamuni av tí, hetta samfelagið skal koyrast fyrri.

Spell er at kunna saman- bera Føroyar við lond sum Nicaragua, lond vit vanliga plaga at rópa u-lond.

Hesi lond hava óll stór- an fólkaójavna peninga- lica, búskaparlaga.

Óll hesi u-lond fáa stuð- ul frá teimum ríku londun- um.

Hesi lond hava óll eina sera vælhavandi yvirstætt, sum draga allan úttan- landsstuðulin til sjálvan seg, og til ørvitissprokkt, sum samfelag teirra heldur ikki megna at bera fíggar- lica, henda yvirstætt, eins og hjá okkum, liggur undir eini hugmóð, ið er tekin um fáfongd og undirlutakensl- ur, og her eins og har eru tað tey, ið hava, ið skulu livgast og hava meira.

Nógv verður gjørt burtur úr hesum stuldri og órætt- vísi, hesar stjórnir í hesum útlondum fremja.

Eisini í føroysku fjølmið- unum og bløðunum ógvast pressan.

Hvussu rættvisger okk- ara eigna lögting og lands- stýri, at 600 fólk út av 43.000 í bestu árum, nú 7. januar 1996, verða stoytt út úr føroyska samfelagnum???

Hesi 600 arbeiðstøku fólkini hava sum nú er tveir

kostir í at velja:

I At fígga av landinum fyrri at sleppa frá at liva í vesældóm.

II At verða gjörðir til for- sorgarklientar av landsins myndugleika, verða koyrd undir almenna umsiting, ómynduggjörðir, fjaldir burtur á eina hill í eina saksmappu, ið er numme- rerað á almennastovuni.

Samanum tikið ekspe- derað úr samfelagnum til eitt nummar, – grundað av at tú hevur mist lönandi ar- beiði, – tí samfelagið og samfelagsstøðan í egnum

landi er so út av lagi vána- lica, illa fyriskipað og stýrd av okkara fólkavaldu á lög- tingi og í landsstýri, at ein minniluti av Føroya fólki einsamallur skal merka og bera allar byrðarnar av óskilinum á sínum herð- um.

Sum støðan er nú, er hes- in minnilutin, tey arbeiðs- tøku, at sammata við ein sjúkling, ið er lagdur í respi- rator, hvar ein lækni stend- ur framman fyrri og ivast í, nær hann skal slökkja fyrri respiratorinum.

Í lötuni er lækinn Føroya Løgting. Sjúklingurin eru tey 600 arbeiðstøku, sum biða eftir, um tey verða stoytt út úr tí føroyska sam- felagnum 7. januar 1996.

At tey ikki verða lands- forvist – ella gjörð til al- mennar forsorgarklientar við tí, sum tað inniber fyrri í sjálvsvirðið hjá tí einstaka menniskanum, tí hesi eru frammanundan rakt hart av at vera gjörð arbeiðsleys, alt annað tos millum tey, ið enn hava arbeiði, er tvass.

Tað gav at bita við kreppu- tiltøkunum, ið fram vóru á landssjúkrahúsnum, tá talan var um at har skuldu fólk missa arbeiði, – so vón- andi er meira solidaritetur bæði hjá okkara stýrandi og Føroya fólki, enn misunn- illsi og utopiskir pástandir.

Hvørki lögtingið, lands- stýrið, og langt minni eitt tilvildarlaga valt stýri fyrri arbeiðsloysisskipanina,

hava nakran rætt til at taka ein minniluta av fólki til gislar í samfelagnum, – utt- an at nakar royndir at bjarga teimum.

Men í hesum føri er tað skylda Føroya Løgtings, ið nú skal gera sínar menn- iskjansligu skyldur við eina lögargreyting, so at hesi langtíðar arbeiðsleysu framhaldandi kunnu liv- bjarga sær og fungera sum borgarar í samfelagnum.

Tí nú, eftir seinastu for- handlingarnar við danir, hjálpi ikki okkara politik- urum at skjóta seg inn undir, at danir nokta teim- um at seta eina skipan fyrri arbeiðstøk, sum er gald- andi í Danmark, á stovn í Føroyum. Nú hava okkara politikarar í fylgi teir sjálv- ar, friar hendur í egnum landi.

Eg nokti at trúgva uppá, at nakar politiskur flokkur á lögtingi er til reiðar at stoyta fólk út úr samfelag- num, men at politikararnir vilja taka undir við, at bæði blokkstuðulin úr Danmark og ágóðin, ið føroyska sam- felagið kastar av sær, er til at reka samfelagið við og eisini fyrri tann minniluta, sum er tey arbeiðstøku.

Og at tað ikki er so stutt hjá okkum enn her á landi, at okkara stýrandi eru smokkaðir í ta grøvuna, ið Gortznevndin gróv fyrri teimum, um at ikki er rúmd her á landi fyrri meira enn 25.000 sálum.

Tað er mentunarliga o vurr

fátøk tjóð, ið ikki hevur ráð til at vera so mentað, at sjálvstætt menniskjansliga, at »rætta eina hond, har harðast leikar á, at eisini tað er farið fyrri skeytið, so eru føroyingar ikki bara pen- ingaliga falitt, men so sanniliga eisini sum tjóð og menniskju. Tá tað er frá landsmanni til landsmann, haldi eg at tað er knipið at visa solidaritet.

Men tíðin er ikki búgvin til at tosa um at gevast skal skattalætti, uppá bekostn- ing av at peningurin, sum skal liggja til grundar fyrri skattalættan, partvis skal takast av peninginum, sum tikið er av aftur fíggjarlóg- ini, sum á seinastu fíggar- lóg var til arbeiðsloysis- skipanina.

Hesin peningur á lög- tingsfíggarlógini, sum við »møje og besvær« endaliga varð settur til tey arbeiðs- tøku, sum vanlig manna- gongd er í øðrum mentað- um, framkomnum lond- um, vit meta okkum við, – men eisini her smokkaði mentanin, mannavirðið, mannarættindin og soli- dariteturin so aftur á gólvið!

Nú líkviditeturin hjá landskassanum er so góður, sum ein brosandi sosial- demokratúr breggjar sær

av, og greitt er fólki frá, at nú fara mió, at streyma úr okkara banka aftur í lands- kassan, okkara kassa, aftur- at, so okkara kassi fer at fyllast, og síðan oman á skulu 600 arbeiðstøk av- høvast, – jú so er laga- manni at pussa gloriuna, jú, sanniliga hevur javnað- arflokkurin alla orsök at bera fjaðrapryddan hatt.

Um nakað enn javnaðar- hugsandi fólk er eftir í hes- um flokki, ið tankavir ksem- ið enn riggar so nøkurund á hjá, so fari eg enn einaferð at koma við eini tilræðing til min gamla flokk, ið eg ikki longur kann stuðla, og tað er at »de sorgelige rester« av hesum flokki ikki missa síni grundsjónarmið, sum enn liggja til grund fyrri flokk- inum, heilt burtur, at bera so í bandi, at tey ikki eru dæmd deyð at vera, nú menn eru farnir at brúka onnur grundsjónarmið í floksins navni, og aðrar metodur at spæla politikk uppá, – helst skal hetta koma inn undir nýggjan pædagogikk á undirvising- arstøði.

Vinarliga,

Ketty Videro

Framtaksgrunnurin

Yviri við Strond 2
Postsmoga 3157
110 Tórshavn

Telefon
Telefax

15966
19139